

PASLAUGŲ TEIKIMO VIEŠOJO PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARTIS

2020 m. gegužės 25 d. Nr. G1- 153
Jurbarkas

Jurbarko rajono savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas 188713933, kurios registruota buveinė yra Dariaus ir Girėno g. 96, Jurbarkas, duomenys apie įstaigą kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama administracijos direktoriaus, Raimundo Basčio, veikiančios pagal savivaldybės administracijos nuostatus (toliau – Pirkėjas), ir **UAB „Balticum TV“**, įmonės kodas 240809570, kurios registruota buveinė yra Taikos per. 101D, Klaipėda, duomenys apie įmonę kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama direktoriaus Virginijaus Jurgelevičiaus, veikiančio pagal įmonės įstatus (toliau – Teikėjas), toliau kartu šioje paslaugų viešojo pirkimo – pardavimo sutartyje vadinami „Šalimis“, o kiekvienas atskirai – „Šalimi“, sudarė šią paslaugų viešojo pirkimo – pardavimo sutartį, toliau vadinamą „Sutartimi“, ir susitarė dėl toliau išvardytų sąlygų.

1. Sutarties aiškinimas

1.1. Sutartyje, kur reikalauja kodeksas, žodžiai pateikti vienaskaita, gali turėti ir daugiskaitos prasmę ir atvirkščiai.

1.2. Kai tam tikra reikšmė yra skirtinga tarp nurodytų skaičiais ir žodžiais, vadovaujamasi žodine reikšme. Jei mokėjimo valiutos pavadinimo trumpinys neatitinka mokėjimo valiutos pilno pavadinimo žodžiais, teisingu laikomas valiutos pilnas pavadinimas žodžiais.

1.3. Sutarties trukmė ir kiti terminai yra skaičiuojami kalendorinėmis dienomis, jei Sutartyje nenurodyta kitaip.

2. Sutarties dalykas

2.1. Sutarties dalykas yra Jurbarko miesto stebėjimo sistemos vaizdo kamerų signalų perdavimo paslaugos (toliau – Paslaugos).

Sutarties dalyko trumpas apibūdinimas: Teikėjas įsipareigoja Sutarties galiojimo laikotarpiui perduoti Pirkėjui (naudoti) vaizdo stebėjimo ir programinę įrangą (toliau – Įrangą), nurodytą Sutarties 2 priede, naudoti Jurbarko miesto nustatytą teritorijų stebėjimui vaizdo kameromis, stebimo vaizdo įrašymui ir saugojimui, vykdomam Ugniagesių g. 1, Jurbarkas, įrengtoje darbo vietoje, teikti vaizdo stebėjimo duomenų perdavimo paslaugas ir atlikti įrangos techninę priežiūrą, o Pirkėjas įsipareigoja sumokėti Teikėjui už suteiktas Paslaugas Sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka.

2.2. Paslaugoms keliama reikalavimai nurodyti Sutarties 1 priede (Techninė specifikacija).

3. Teikėjo teisės ir pareigos

3.1. Teikėjas įsipareigoja:

3.1.1. suteikti Paslaugas Pirkėjui pagal Sutartį už Paslaugų kainą, savo rizika bei sąskaita kaip įmanoma rūpestingai bei efektyviai, įskaitant, bet neapsiribojant, Paslaugas teikti pagal geriausius visuotinai pripažįstamus profesinius, techninius standartus ir praktiką, panaudodamas visus reikiamus įgūdžius, žinias;

3.1.2. nedelsdamas raštu informuoti Pirkėją apie bet kurias aplinkybes, kurios trukdo ar gali sutrukdyti Teikėjui užbaigti Paslaugų teikimą nustatytais terminais;

3.1.3. po Paslaugų suteikimo nedelsdamas perleisti Pirkėjui nuosavybės teisę į Paslaugų teikimo rezultata, jeigu toks sukuriamas;

3.1.4. užtikrinti iš Pirkėjo Sutarties vykdymo metu gautos ir su Sutarties vykdymu susijusios informacijos konfidencialumą bei apsaugą;

3.1.5. nenaudoti Pirkėjo Paslaugų ženklų ar pavadinimo jokioje reklamoje, leidiniuose ar kitur be išankstinio raštiško Pirkėjo sutikimo;

3.1.6. užtikrinti, kad Sutarties sudarymo momentu ir visą jos galiojimo laikotarpį Teikėjo darbuotojai turėtų reikiamą kvalifikaciją ir patirtį, reikalingas norint teikti Paslaugas;

3.1.7. Pirkėjui raštu paprašius grąžinti visus iš Pirkėjo gautus, Sutarties vykdymui reikalingus dokumentus;

3.1.8. tinkamai vykdyti kitus įsipareigojimus, numatytus Sutartyje ir galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose;

3.2. Teikėjas turi teisę gauti Paslaugų kainą su sąlyga, kad jis tinkamai vykdo šią Sutartį.

3.3. Teikėjas turi ir kitas šios Sutarties ir Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų numatytas teises.

4. Pirkėjo teisės ir pareigos

4.1. Pirkėjas įsipareigoja Teikėjui sudaryti visas sąlygas, suteikti informaciją ar dokumentus, būtinus Paslaugoms teikti.

4.2. Pirkėjas įsipareigoja mokėti Sutarties kainą už tinkamai suteiktas Paslaugas pagal šios Sutarties sąlygas.

4.3. Pirkėjas turi teisę prašyti Teikėjo ištaisyti Paslaugų teikimo trūkumus ir klaidas.

4.4. Pirkėjas turi teisę prašyti pakeisti Teikėjo paskirtą už konkrečios Paslaugos teikimą atsakingą asmenį kitu, jei paskirtas asmuo netinkamai vykdo jam paskirtas užduotis.

4.5. Pirkėjas turi teisę sustabdyti Paslaugos ar jos dalies vykdymą tokiu laikui ir tokiu būdu, kaip mano esant reikalinga kai yra bent viena iš šių aplinkybių:

- trečiųjų šalių įtaka;
- sustabdytas finansavimas arba trūksta finansavimo;
- būtinas papildomas laikas įvykdyti papildomų Paslaugų viešąjį pirkimą;
- laiku nepateikta informacija, kurią privalo pateikti Pirkėjas;
- kitos aplinkybės, kurios nebuvo žinomos pirkimo vykdymo metu ir su kuriomis susidurtų

bet kuris Teikėjas.

4.6. Pirkėjas turi visas šios Sutarties bei Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų numatytas teises.

5. Sutarties galiojimas ir pakeitimas bei paslaugų atlikimo terminai

5.1. Sutartis sudaroma 12 mėnesių laikotarpiui nuo jos įsigaliojimo dienos. Ši Sutartis įsigalioja nuo to momento, kai abi Šalys ją pasirašo ir galioja, kol Šalys sutaria ją nutraukti arba kol Sutarties galiojimas pasibaigia (visiškai įvykdomi įsipareigojimai, t. y. tinkamai ir laiku suteikiamos Paslaugos ir už jas atsiskaitoma Sutartyje numatytais terminais ir tvarka), ji nutraukiama įstatymu ar šioje Sutartyje nustatytais atvejais.

5.2. Sutarties sąlygos Sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias pirkimo Sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnyje nustatyti principai ir tikslai. Sutarties sąlygų keitimu nebus laikomas pirkimo Sutarties sąlygų koregavimas joje nenumatytoms aplinkybėms, jei šios aplinkybės nustatytos aiškiai ir nedviprasmiškai bei buvo pateiktos pirkimo sąlygose. Tais atvejais, kai pirkimo Sutarties sąlygų keitimo būtinybės nebuvo įmanoma numatyti rengiant pirkimo sąlygas ir pirkimo Sutarties sudarymo metu, pirkimo Sutarties Šalys gali keisti tik neesmines pirkimo Sutarties sąlygas.

Pakeitimai atliekami dėl nuo Sutarties Šalių nepriklausančių aplinkybių ir dėl kitų aplinkybių.

Sutartis dėl Pakeitimų, kurių bendra vertė viršija 10 procentų pradinės Sutarties vertės, gali būti keičiama tik dėl Pakeitimų, būtinų Paslaugoms suteikti, ir dėl iki Sutarties pasirašymo nenumatytų, nuo Sutarties Šalių nepriklausančių, aplinkybių esant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme numatytoms sąlygoms.

Nuo Sutarties Šalių nepriklausančioms aplinkybėms taip pat priskirtinos ir tokios aplinkybės, kurių atsiradimo rizikos Sutarties šalis nebuvo prisiėmusi ir negalėjo jų protingai numatyti, bei šių aplinkybių nustatymas Sutarties vykdymo metu nepažeidžia Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų principų ir tikslo.

Sutartis dėl Pakeitimų, kurių bendra vertė neviršija 10 procentų pradinės Sutarties vertės, gali būti keičiama nevertinant aukščiau nurodytų aplinkybių.

Pakeitimai, neatsižvelgiant į jų vertę, negali būti esminis Sutarties pakeitimas, t. y. kai Pakeitimu iš esmės pakeičiamas Sutarties bendrasis pobūdis, kaip gali būti numatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose bei įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

5.3. Pakeitimas įforminamas rašytiniu Šalių susitarimu. Toks susitarimas turi būti patvirtintas ir pasirašytas Šalių ir laikomas sudėtine Sutarties dalimi.

5.4. Paslaugų teikimo pradžia – Sutarties įsigaliojimo diena, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas.

6. Sutarties kaina ir mokėjimo sąlygos

6.1. Sutarties įkainiai:

Paslaugos pavadinimas	Įkainis 1 mėn.		
	Eur be PVM	PVM	Eur su PVM
Vienos kameros vaizdo perdavimo ir techninio aptarnavimo paslauga	32,23	6,77	39,00

6.2. Bendra Paslaugų kaina pagal šią Sutartį negali viršyti Pirkėjui skirto finansavimo **12 000,00 (dvylika tūkstančių Eur 00 ct)** Eur su PVM.

6.3. Paslaugų įkainiai yra fiksuoti ir negali būti keičiami visą Sutarties galiojimo laikotarpį.

Įkainių perskaičiavimas galimas tik teisės aktais pakeitus taikomą pridėtinės vertės mokestį. Pasikeitus (sumažėjus/padidėjus) pridėtinės vertės mokesčiui įkainiai bus perskaičiuojama per 3 darbo dienas po Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo, kuriuo keičiasi mokesčio tarifas, įsigaliojimo dienos. Perskaičiavimas įforminamas Sutarties Šalių atstovų pasirašomu papildomu susitarimu prie šios Sutarties, perskaičiuotais įkainiais mokama už tas Paslaugas, kurios buvo suteiktos nuo susitarimo pasirašymo dienos.

6.4. Mokėjimai atliekami eurais tokia tvarka:

6.4.1. Už tinkamai suteiktas Paslaugas Pirkėjas pagal gautas sąskaitas-faktūras Teikėjui atsiskaito ne vėliau, kaip per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo Paslaugų priėmimo – perdavimo akto pasirašymo ir sąskaitos-faktūros gavimo dienos.

6.4.2. PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai turi būti teikiami naudojantis informacinės sistemos „E.sąskaita“ priemonėmis, išskyrus atvejus, kai mobilizacijos, karo ir nepaprastosios padėties atveju yra CVP IS ar informacinės sistemos „E.sąskaita“ pažeidimų, dėl kurių negalimas Pirkėjo ir Teikėjo keitimasis informacija naudojantis šiomis sistemomis.

6.5. Pirkėjas turi teisę priimti suteiktas Paslaugas ir sumokėti už jas anksčiau nei Sutartyje numatytu terminu.

6.6. Pirkėjas už kokybiškai suteiktas Paslaugas Teikėjui atsiskaito mokėjimo pavedimu į Teikėjo nurodytą banko sąskaitą:

Apmokėjimas laikomas įvykdytu, kai pinigai patenka į Teikėjo šiame punkte nurodytą sąskaitą.

6.7. Pirkėjas nėra pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas.

7. Paslaugų perdavimo ir priėmimo tvarka

7.1. Paslaugų perdavimas ir priėmimas įteisinamas pasirašant priėmimo - perdavimo aktą. Pirkėjui atsisakius priimti Paslaugas, surašomas dvišalis aktas, kuriame nurodomos pastabos, pataisų atlikimo ir mokėjimo terminai.

8. Sutarties įvykdymo užtikrinimas

8.1. Sutarties įvykdymas yra užtikrinamas šioje Sutartyje nustatytais delspinigiais ir kitais galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytais būdais.

9. Sutarties pažeidimas

9.1. Jei kuri nors Sutarties Šalis nevykdo arba netinkamai vykdo kokius nors savo įsipareigojimus pagal Sutartį, ji pažeidžia Sutartį.

9.2. Vienai Sutarties Šaliai pažeidus Sutartį, nukentėjusioji Šalis turi teisę:

9.2.1. reikalauti kitos Šalies vykdyti sutartinius įsipareigojimus;

9.2.2. reikalauti atlyginti nuostolius;

9.2.3. reikalauti sumokėti šioje Sutartyje nustatytus delspinigius;

9.2.4. nutraukti Sutartį;

9.2.5. taikyti kitus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus teisių gynimo būdus.

9.3. Netinkamas savo įsipareigojimų vykdymas laikomas esminiu Sutarties pažeidimu.

10. Šalių atsakomybė

10.1. Neatlikus apmokėjimo nustatytais terminais, Teikėjo pareikalavimu Pirkėjas privalo sumokėti Teikėjui už kiekvieną uždelstą dieną 0,02 proc. delspinigių nuo laiku neapmokėtos sumos.

10.2. Jei Teikėjas dėl savo kaltės neužtikrina Paslaugų kokybės ir joms keliamų reikalavimų, kurie yra nurodyti Techninėje specifikacijoje ir šioje Sutartyje, moka Pirkėjui 0,02 proc. dydžio delspinigius nuo Sutarties kainos už kiekvieną trukdžių/trūkumų/gedimų nepašalinimo dieną.

10.3. Teikėjui nevykdant savo įsipareigojimų, Pirkėjas gali, prieš tai raštu įspėjęs Teikėją:

10.3.1. išskaičiuoti delspinigių sumą iš Teikėjui mokėtinų sumų;

10.3.2. nutraukti Sutartį;

10.4. Delspinigių sumokėjimas neatleidžia Šalių nuo prisiimtų įsipareigojimų įvykdymo.

11. Nenugalimos jėgos aplinkybės (force majeure)

11.1. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal šią Sutartį neįvykdymą ar dalinį neįvykdymą, jeigu Šalis įrodo, kad tai įvyko dėl neįprastų aplinkybių, kurių Šalys negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti, išvengti ar pašalinti jokiais priemonėmis, pvz.: Vyriausybės sprendimai ir kiti aktai, kurie turėjo poveikį Šalių veiklai, politiniai neramumai, streikai, paskelbti ir nepaskelbti karai, kiti ginkluoti susirėmimai, gaisrai, potvyniai, kitos stichinės nelaimės. Nenugalimos jėgos aplinkybėmis laikomos aplinkybės, nurodytos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 str. ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840. Nustatydamos nenugalimos jėgos aplinkybes Šalys vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 222 „Dėl nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos patvirtinimo“. Esant nenugalimos jėgos aplinkybėms Sutarties Šalys Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka yra atleidžiamos nuo atsakomybės už Sutartyje numatytų prievolių neįvykdymą, dalinį neįvykdymą arba netinkamą įvykdymą, o įsipareigojimų vykdymo terminas pratęsiamas.

11.2. Šalis, prašanti ją atleisti nuo atsakomybės, privalo pranešti kitai Šaliai raštu apie nenugalimos jėgos aplinkybes nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo tokių aplinkybių atsiradimo ar paaiškėjimo, pateikdama įrodymus, kad ji ėmėsi visų pagrįstų atsargumo priemonių ir dėjo visas pastangas, kad sumažintų išlaidas ar neigiamas pasekmes, taip pat pranešti galimą įsipareigojimų įvykdymo terminą. Pranešimo taip pat reikalaujama, kai išnyksta įsipareigojimų neįvykdymo pagrindas.

11.3. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda nuo nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo momento arba, jeigu laiku nebuvo pateiktas pranešimas, nuo pranešimo pateikimo momento. Jeigu Šalis laiku neišsiunčia pranešimo arba neinformuoja, ji privalo kompensuoti kitai Šaliai žalą, kurią ši patyrė dėl laiku nepateikto pranešimo arba dėl to, kad nebuvo jokio pranešimo.

12. Susirašinėjimas

12.1. Sutarties Šalys susirašinėja lietuvių kalba. Visi pranešimai, sutikimai ir kitas susižinojimas, kuriuos Šalis gali pateikti pagal šią Sutartį, bus laikomi galiojančiais ir įteiktais tinkamai, jeigu yra asmeniškai pateikti kitai Šaliai ir gautas patvirtinimas apie gavimą arba išsiųsti registruotu paštu, faksu, elektroniniu paštu (patvirtinant gavimą) toliau nurodytais adresais ar fakso numeriais, kitais adresais ar fakso numeriais, kuriuos nurodė viena Šalis, pateikdama pranešimą:

	Pirkėjo atstovas	Teikėjo atstovas
Vardas, pavardė	Gediminas Šaltinis	Gediminas Gruodis
Adresas	Dariaus ir Girėno 96, 74187 Jurbarkas	Taikos per. 101D, Klaipėda
Telefonas		
Faksas	(8 447) 70 166	
El. paštas	gediminas.saltinis@jurbarkas.lt	jurbarkas@balticum-tv.lt

12.2. Jei pasikeičia Šalies adresas ir / ar kiti duomenys, tokia Šalis turi informuoti kitą Šalį pranešdama ne vėliau, kaip prieš 2 darbo dienas. Jei Šaliai nepavyksta laikytis šių reikalavimų, ji neturi teisės į pretenziją ar atsiliepimą, jei kitos Šalies veiksmai, atlikti remiantis paskutiniais žinomais jai duomenimis, prieštarauja Sutarties sąlygoms arba ji negavo jokio pranešimo, išsiųsto pagal tuos duomenis.

13. Intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisės

13.1. Visi rezultatai ir su jais susijusios teisės, įgytos vykdant Sutartį, įskaitant autorines ir kitas intelektinės ar pramoninės nuosavybės teises, yra Pirkėjo nuosavybė.

13.2. Teikėjas garantuoja nuostolių atlyginimą Pirkėjui dėl bet kokių reikalavimų, kylančių dėl autorių teisių, patentų, licencijų, brėžinių, modelių, Paslaugų (prekių) pavadinimų ar Paslaugų (prekių) ženklų naudojimo, kaip numatyta Sutartyje, išskyrus atvejus, kai toks pažeidimas atsiranda dėl Pirkėjo kaltės.

14. Konfidencialumo įsipareigojimai

14.1. Šalys sutinka laikyti šios Sutarties sąlygas, visą dokumentaciją ir informaciją, kurią Sutarties Šalys nurodė kaip konfidencialią ir gauna viena iš kitos vykdydamos Sutartį, konfidencialia ir be išankstinio kitos Šalies rašytinio sutikimo neplatinti trečiosioms šalims apie ją jokios informacijos, išskyrus atvejus, kai to reikalaujama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Šio įsipareigojimo pažeidimu nebus laikomas viešas informacijos apie Pirkėją atskleidimas, jei Pirkėjas pažeidžia mokėjimo terminus ir informacijos apie Teikėją atskleidimas, jei Teikėjas pažeidžia Paslaugų teikimo terminus.

15. Šalių pareiškimai ir garantijos

15.1. Kiekviena iš Šalių pareiškia ir garantuoja kitai Šaliai, kad:

15.1.1. Šalis yra tinkamai įsteigta ir teisėtai veikia pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;

15.1.2. Šalis atliko visus teisinius veiksmus, būtinus, kad Sutartis būtų tinkamai sudaryta ir galiotų, ir turi visus teisės aktais numatytus leidimus, licencijas, darbuotojus, reikalingus Paslaugoms teikti;

15.1.3. Sudarydama Sutartį, Šalis neviršija savo kompetencijos ir nepažeidžia ją saistančių įstatymų, kitų privalomų teisės aktų, taisyklių, statutų, teismo sprendimų, įstatų, nuostatų, potvarkių, įsipareigojimų ir susitarimų;

15.1.4. Ši Sutartis yra Šaliai galiojantis, teisinis ir ją saistantis įsipareigojimas, kurio vykdymo galima pareikalauti pagal Sutarties sąlygas.

16. Sutarties vykdymo sustabdymas

16.1. Kai dėl esminių klaidų ar pažeidimų Sutartis tampa negaliojančia, Pirkėjas stabdo Sutarties vykdymą. Jei minėtos klaidos ar pažeidimai vyksta dėl Teikėjo kaltės, Pirkėjas, atsižvelgdamas į klaidos ar pažeidimo mastą, gali nevykdyti savo įsipareigojimo mokėti Teikėjui arba gali pareikalauti grąžinti jau sumokėtas sumas.

16.2. Sutarties vykdymas stabdomas, kad būtų galima patikrinti, ar iš tikrųjų buvo padarytos esminės klaidos ar pažeidimai. Jei įtarimai nepasitvirtina, Sutartis vėl pradedama vykdyti. Esminė klaida ar pažeidimas – tai bet koks Sutarties, galiojančio teisės akto pažeidimas ar teismo sprendimo nevykdymas, atsiradęs dėl veikimo ar neveikimo.

17. Sutarties nutraukimas

17.1. Sutartis gali būti nutraukiama raštišku Šalių susitarimu arba vienos iš Šalių iniciatyva.

17.2. Teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį tik dėl svarbių priežasčių. Tokiu atveju Teikėjas privalo visiškai atlyginti Pirkėjo patirtus nuostolius. Apie tokį Sutarties nutraukimą Teikėjas raštu praneša Pirkėjui prieš 14 (keturiolika) dienų.

17.3. Pirkėjas bet kada turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį, apie tokį Sutarties nutraukimą pranešdamas Teikėjui prieš 18 (aštuoniolika) dienų.

17.4. Pirkėjas po Sutarties nutraukimo turi kiek galima greičiau patvirtinti suteiktų Paslaugų vertę. Taip pat parengiama ataskaita apie Sutarties nutraukimo dieną esančią Teikėjo skolą Pirkėjui ir Pirkėjo skolą Teikėjui.

17.5. Jei Sutartis nutraukiama Pirkėjo iniciatyva dėl Teikėjo kaltės, Pirkėjo patirti nuostoliai ar išlaidos išieškomi išskaičiuojant juos iš Teikėjui mokėtinų sumų.

17.6. Sutartį nutraukus dėl Teikėjo kaltės, be jam priklausančio atlyginimo už suteiktas Paslaugas, Teikėjas neturi teisės į kokių nors patirtų nuostolių ar žalos kompensaciją.

18. Ginčų nagrinėjimo tvarka

18.1. Šiai Sutarčiai ir visoms iš šios Sutarties atsirandančioms teisėms ir pareigoms taikomi Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti norminiai teisės aktai. Sutartis sudaryta ir turi būti aiškinama pagal Lietuvos Respublikos teisę.

18.2. Bet kokie nesutarimai ar ginčai, kylantys tarp Šalių dėl šios Sutarties, sprendžiami abipusiu susitarimu. Šalims nepavykus susitarti, bet kokie ginčai, nesutarimai ar reikalavimai, kylantys iš šios Sutarties ar susiję su ja, jos pažeidimu, nutraukimu ar galiojimu, neišspręsti Šalių susitarimu, sprendžiami kompetentingame Lietuvos Respublikos teisme.

19. Baigiamosios nuostatos

19.1. Nė viena Šalis neturi teisės perleisti visų arba dalies teisių ir pareigų pagal šią Sutartį jokiai trečiajai šaliai be išankstinio raštiško kitos Šalies sutikimo.

19.2. Sutarties vykdymui Teikėjas pasitelkia šiuos subteikėjus: *(nurodyti jei pasitelkiama)*. Nurodyti subteikėjai gali būti keičiami tik gavus rašytinį Pirkėjo sutikimą, jei jie atsisako, sustabdo savo veiklą, bankrutuoja, pradedamos restruktūrizavimo ar likvidavimo procedūros.

19.3. Bet kokios nuostatos negaliojimas ar prieštaravimas Lietuvos Respublikos įstatymams ar kitiems norminiams teisės aktams šioje Sutartyje neatleidžia Šalių nuo priimtų įsipareigojimų vykdymo. Šiuo atveju tokia nuostata turi būti pakeista atitinkančia teisės aktų reikalavimus kiek įmanoma artimesne Sutarties tikslui bei kitoms jos nuostatomis.

19.4. Visus kitus klausimus, kurie neaptarti Sutartyje, reguliuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai.

19.5. Šią Sutartį sudaro Sutartis ir jos priedai.

19.6. Prie šios Sutarties esantys priedai yra neatsiejama Sutarties dalis:

19.6.1. 1 priedas - Techninė specifikacija;

19.6.2. 2 priedas - Duomenys apie esamų vaizdo stebėjimo kamerų skaičių ir jų buvimo vietą;

19.6.3. 3 priedas - Priedas dėl asmens duomenų apsaugos.

19.7. Sutartis yra Sutarties Šalių perskaityta, jų suprasta ir jos autentiškumas patvirtintas ant kiekvieno Sutarties lapo kiekvienos Šalies tinkamus įgaliojimus turinčių asmenų parašais.

19.8. Ši Sutartis sudaryta lietuvių kalba, 2 (dviem) egzemplioriais, turinčiais vienodą teisinę galią – po vieną kiekvienai Šaliai.

PIRKĖJAS

Jurbarko rajono savivaldybės administracija
Dariaus ir Girėno g. 96
74187 Jurbarkas
kodas 188713933

Luminor Bank, AB
tel. (8 447) 70 153
faks. (8 447) 70 166

Jurbarko rajono savivaldybės
administracijos direktorius

Raimondas Bästys

(parašas)

TEIKĖJAS

UAB „Balticum TV“
Taikos per. 101D, Klaipėda,
kodas: 240809570

AB SEB bankas 70440
tel. 8650 36061,

(parašas)

TVIRTINTA

Jurbarko rajono savivaldybės

administracijos direktoriaus

2018 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. O1-1378

(Priedo dėl asmens duomenų apsaugos forma)*

PRIEDAS

prie 2020 m. gegužės 25 d. sudarytos Sutarties Nr. 91-153

2020 m. gegužės 25 d.

Jurbarko rajono savivaldybės administracija (toliau – Užsakovas), įstaigos kodas 188713933, kurios registruota buveinė yra Dariaus ir Girėno g. 96, 74187 Jurbarkas, duomenys apie įstaigą kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama direktoriaus Raimundo Basčio, veikiančios pagal savivaldybės administracijos nuostatus, ir **UAB „Balticum TV“**, (toliau – Paslaugų teikėjas), juridinio asmens kodas 240809570, kurio registruota buveinė yra Taikos per. 101D, Klaipėda, duomenys apie įmonę kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama direktoriaus Virginijaus Jurgelevičiaus, veikiančio pagal įmonės įstatus, toliau kartu vadinami - Šalimis, o kiekvienas atskirai – Šalimi, siekdamos detalizuoti 2020 m. gegužės mėn. 25 d. sudarytą sutartį Nr. 91-153 (Sutartis), susitarė ir sudarė šį papildomą susitarimą (Susitarimas), laikomą neatskiriama nurodytos Sutarties dalimi:

1. Paslaugų teikėjui, teikiančiam Sutartimi sutartas paslaugas ir norinčiam tinkamai įgyvendinti prisiimtus įsipareigojimus, Užsakovas privalo/gali suteikti fizinių asmenų asmens duomenis (toliau - Asmens duomenys).

2. Užsakovas įsipareigoja užtikrinti, kad Paslaugų teikėjui perduodami Asmens duomenys būtų tikri ir teisingi, kad jie gauti teisėtu būdu. Užsakovas pateikia tik tiek Asmens duomenų, kiek jų būtina, kad Paslaugų teikėjas galėtų tinkamai įgyvendinti sutartimi prisiimtus įsipareigojimus: (išvardinama konkrečiai, pvz., asmens vardą ir pavardę; gyvenamosios vietos adresą; elektroninio pašto adresą bei telefono numerį).

3. Šalys sutaria, kad Užsakovas ir Paslaugų teikėjas bendradarbiaus tiek, kiek būtina, siekiant apsaugoti Užsakovo perduodamų Asmens duomenų saugumą, ginant asmenų teises, o kilus kokių nors neaiškumų, – ir įrodinėjant atliktų veiksmų teisėtumą bei atitiktį teisės aktų reikalavimams.

4. Šalys pabrėžia, jog jos abi suvokia, kad Užsakovo perduodami trečiųjų asmenų Asmens duomenys laikytini konfidencialiais.

5. Paslaugų teikėjas, vykdydamas Sutartį, įsipareigoja:

5.1. veikti pagal Sutartį, šį Susitarimą bei atskirus Užsakovo rašytinius nurodymus. Užsakovas turi teisę savarankiškai priimti sprendimus, reikalingus užtikrinti Asmens duomenų tinkamą tvarkymą;

5.2. Asmens duomenis naudoti tik Sutarties ir Susitarimo vykdymo tikslams;

5.3. užtikrinti, kad Užsakovo perduotus Asmens duomenis tvarkytų darbuotojai, kurie yra įsipareigoję užtikrinti perduotų Asmens duomenų konfidencialumą;

5.4. užtikrinti iš Užsakovo gautų Asmens duomenų apsaugą nuo neteisėto atskleidimo ar naudojimo, laikantis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytą Asmens duomenų apsaugos reikalavimų;

5.5. imtis visų techninių bei organizacinių priemonių, kurios galėtų užtikrinti gautų Asmens duomenų saugumą, taip pat apsaugant nuo sunaikinimo, pakeitimo, neteisėto atskleidimo bet kokia forma, ir nuo bet kurio kito neteisėto Asmens duomenų tvarkymo;

5.6. nedelsiant informuoti Užsakovą apie bet kokią Asmens duomenų saugumo pažeidimą;

5.7. po Sutartimi nustatytų paslaugų suteikimo pabaigos tinkamai sunaikinti iš Užsakovo gautus Asmens duomenis, išskyrus atvejus, jeigu Asmens duomenis Paslaugų teikėjas privalo saugoti vadovaudamasis galiojančiais teisės aktais.

6. Užsakovas sutinka, kad Paslaugų teikėjas, vykdydamas Sutartį bei šį Susitarimą, gautus Asmens duomenis perduotų įgaliotiems darbuotojams sutartoms funkcijoms atlikti. Kartu Paslaugų teikėjas įsipareigoja su šiais darbuotojais sudaryti rašytines sutartis, kuriomis darbuotojas įsipareigotų neatskleisti gautų Asmens duomenų, bei užtikrinti jų konfidencialumą.

7. Susitarimas įsigalioja sudarymo dieną ir galioja visą Sutarties galiojimo laikotarpį. Jis sudarytas dviem egzemplioriais, po vieną kiekvienai Šaliai.

8. Šis Susitarimas yra neatskiriama Sutarties dalis.

9. Šalių atstovų parašai:

Užsakovas

**Jurbarko rajono savivaldybės
administracija**

Įstaigos kodas: 188713933

Dariaus ir Girėno g. 96, 74187 Jurbarkas,

Tel. (8 447) 70 153

faks. (8 447) 70 166

Direktorius Raimundas Bastys

Jurbarko rajono savivaldybės
administracijos direktorius
(parašas) **Raimundas Bastys**
A.V.

Paslaugų teikėjas

UAB „Balticum TV“

kodas 240809570,

Taikos per. 101D, Klaipėda,

tel.

Direktorius Virginijus Jurgelevičius

(parašas)

***Priedo dėl asmens duomenų apsaugos forma gali būti koreguojama**

**VAIZDO SIGNALO IŠ JURBARKO M. SVARBIŲ OBJEKTŲ IR JO STEBĖJIMO
OPERATORIAUS DARBO VIETOS ĮRENGIMO IR PALAIKYMŲ PIRKIMO
TECHNINĖ SPECIFIKACIJA**

I. PIRKIMO OBJEKTAS.

1. Pirkimo objektas-skaitmeninis vaizdo signalas iš Jurbarko m. svarbių vietų bei jo stebėjimo operatoriaus darbo vietos įrengimas.
2. Perkamas skaitmeninis vaizdo signalas iš šių Jurbarko m. svarbių vietų:
 - 2.1. Dariaus ir Girėno bei Vydūno gatvių sankryža – stacionari apžvalgos zona / iš 1 stac. vaizdo kameros;
 - 2.2. Dariaus ir Girėno bei Vydūno gatvių sankryža – kintama apžvalgos zona / iš 1 valdomos vaizdo kameros;
 - 2.3. Dariaus ir Girėno bei Vytauto Didžiojo gatvių sankryža – kintama apžvalgos zona;
 - 2.4. Jurbarko m. autobusų stoties teritorija – kintama apžvalgos zona;
 - 2.5. Kauno g. kintama apžvalgos zona;
 - 2.6. Kauno g. – Sinagogų aikštė;
 - 2.7. Kęstučio ir Žemaitės gatvių sankryža – kintama apžvalgos zona;
 - 2.8. Aikštė prie Jurbarko KC ir Jurbarko raj. savivaldybės, Dariaus ir Girėno g. – kintama apžvalgos zona;
 - 2.9. Jurbarko m. Jaunimo parkas – stacionari apžvalgos zona;
 - 2.10. Iš Vydūno g. – prietiltyje – kintama apžvalgos zona;
 - 2.11. Iš Jurbarko m. stadiono – kintama apžvalgos zona;
 - 2.12. Sodų g. – Lauko g. sankryža;
 - 2.13. Sodų – Knygnešių – Eržvilko g. sankryža;
 - 2.14. Dariaus ir Girėno g. 115 – Daukanto g. 66;
 - 2.15. Vydūno g. Nr.9 / mažųjų autobusų stotis – salės įėjimas / – kintama apžvalgos zona;
 - 2.16. Vydūno g. Nr. 15 / Gimnazija / – kintama apžvalgos zona;
 - 2.17. Daukanto – Žemaitės g. g. sankryža - kintama apžvalgos zona;
 - 2.18. Vydūno g. / perėja – žaidimų aikštelė / – kintama apžvalgos zona;
 - 2.19. Pėsčiųjų takas – mažųjų laivų prieplauka kintama apžvalgos zona;
 - 2.20. Muitinės g. – Barkūnų g. – Degalinė;
 - 2.21. Kęstučio – Lauko g. g. sankryža – stacionari vaizdo kamera;
 - 2.22. Algirdo – Kęstučio g. g. sankryža – kintama apžvalgos zona;
 - 2.23. Mokyklos g. – Birutės g. sankryža – kintama apžvalgos zona.
3. Skaitmeninio vaizdo signalo stebėjimo ir apdorojimo operatoriaus darbo vieta įrengiama Jurbarko m. Ugniagesių g. nr.1 pastate/pastato planas ir t.t pridedami/.
4. Pirkimo objektas neskaidomas į atskiras dalis.
5. Visus kokybiško skaitmeninio vaizdo signalo perdavimo ir operatoriaus darbo vietos įrengimo darbus paslaugos tiekėjas atlieka savo lėšomis per 30 kalendorinių dienų nuo sutarties pasirašymo dienos.

II. PAGRINDINĖS VAIZDO SIGNALO CHARAKTERISTIKOS

7. Skaitmeninis vaizdo signalas iš nurodytų stebimų teritorijų turi būti perduodamas į stebėjimo operatoriaus darbo vietą 24val per parą ištisus metus išskyrus atvejus susijusius su vaizdo signalo šaltinių ar ryšio kanalo gedimais.
8. Skaitmeninis vaizdo signalas iš nurodytų stebimų teritorijų turi būti perduodamas H.264 formatu ir ne mažesne nei 704x576 (pageidautina 1920x1080) raiška, ne mažiau kaip 25 kadrai per sekundę, turi užtikrinti pakankamai geros kokybės (atpažinti stebimą objektą, skirti spalvas ir pan.) spalvoto vaizdo

perdavimą į operatoriaus darbo vietą šviesiu paros metu bei automatiškai persijugti į nespaltvotą vaizdo režimą esant natūraliam apšvietimui tamsiu paros metu.

9. Skaitmeninis vaizdo signalas iš nurodytų stebimų teritorijų į operatoriaus darbo vietą (ryšio linija) perduodamas vienmodžiu šviesolaidiniu kabeliu.

III. STEBĖJIMO OPERATORIAUS DARBO VIETOS ĮRENGIMO IR ĮRANGOS TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

Skaitmeninio vaizdo signalo operatoriaus darbo vieta įrengiama Jurbarko m. Ugniagesių g. pastate nr.1

- Vaizdo stebėjimo operatoriaus darbo vietoje turi būti:

- ne mažiau 2 (dviejų) LCD monitorių, kurių vienas ne mažiau nei 42" ištrižainės naudojamas pavaizduoti pasirinktą vaizdą multipleksavimo režime (1-16 vaizdų vienu metu) sujungtas su daugiakanaliu skaitmeniniu vaizdo įrašymo įrenginiu, o kitas, ne mažiau nei 22" ištrižainės, prijungtas prie vienkanelio vaizdo apdorojimo įrenginio skirtas darbui su vienu perduodamu vaizdu (vaizdo kamera);

- perduodamo vaizdo valdymo klaviatūra su 3-jų ašių valdymo svirtimi;

- Daugiakanalis skaitmeninis vaizdo įrašymo įrenginys galintis:

- įrašyti vienu metu ne mažiau kaip 32 standartinės ir aukštos raiškos IP ir/ar analoginių vaizdo signalų;

- pritaikytas darbui 24 val. per parą;

- užtikrinti visų vaizdo signalų įrašymą ir automatinį išsaugojimą kietuose diskuose ne mažiau 15 parų, su skiriamąja geba ne mažiau 4CIF, esant 1Mbit/s duomenų srautui;

- palaikyti Ethernet protokolus - IPv4, TCP, HTTP, ICMP, DHCP, ARP, NTP, UDP;

- įrašytą vaizdą perkelti į išorinį įrenginį (USB Flash Disk);

- vienu metu užtikrinti šias funkcijas: nepertraukiamas vaizdo signalo įrašymas, realus vaizdo

- stebėjimas, užtikrinti šias funkcijas: nepertraukiamas vaizdo signalo įrašymas, realus vaizdo

- stebėjimas, įrašo peržiūra, informacijos siuntimas /atsisiuntimas į nutolusią darbo vietą.

- valdyti išrinktą vaizdo signalo šaltinį bei keisti jo parametrus;

- turėti šias sąsajas pagalbinei įrangai: bent viena RS-232 serijos jungtis, LAN 10/100BaseT jungtis, HDMI ir dvi USB jungtys;

- Kompiuteris arba vienkanelis vaizdo dekodavimo įrenginys darbui su vienu vaizdo signalo šaltiniu (kamera);

Kita skaitmeninio vaizdo signalo stebėjimo įranga pagal poreikį.

IV. PERDUODAMO ELEKTRONINIO VAIZDO SIGNALO IR OPERATORIAUS DARBO VIETOS APTARNAVIMAS BEI KITŲ SUSIJUSIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

Visą vaizdo stebėjimo sistemos duomenų perdavimo paslaugos teikimo sutarties (toliau – sutartis) galiojimo laiką paslaugos teikėjas užtikrina neprikaištingą įrengtos vaizdo stebėjimo sistemos aptarnavimą, techninę priežiūrą bei kitų, su įrengtos vaizdo stebėjimo sistemos eksploatacija susijusių paslaugų, teikimą.

Įrengtos vaizdo stebėjimo sistemos aptarnavimas, techninė priežiūra bei kitos, su įrengtos vaizdo stebėjimo sistemos eksploatacija susijusios paslaugos teikiamos nuo vaizdo stebėjimo sistemos perdavimo pirkėjui dienos iki Sutarties galiojimo pabaigos dienos. Perdavimo diena laikoma kita diena, einanti po vaizdo stebėjimo sistemos tinkamumo eksploatacijai perdavimo akto pasirašymo dienos.

- Visi daliniai skaitmeninio vaizdo signalo perdavimo sutrikimai eksploatacinės priežiūros metu turi būti pašalinti per 24 val. Reakcijos laikas - 8 val. Jeigu eksploatacinės priežiūros laiku nustatomas vieno ar kelių visos sistemos sudėtinių dalių gedimas, kurio negalima pašalinti per 24 val., paslaugos tiekėjas savo sąskaita imasi visų priemonių lygiaverčiam sistemos funkcionalumui užtikrinti.

- Jei sutarties galiojimo laikotarpiu skaitmeninio vaizdo signalo šaltiniai, ryšio kanalas ar kiti operatoriaus darbo vietoje sumontuoti įrenginiai sugadinami dėl nepakankamos operatoriaus kvalifikacijos, netinkamos jo reakcijos į stebimą procesą ar kitų veiksmų nepriklausančių nuo paslaugos teikėjo, jie remontuojami ar kečiami lygiaverčiais paslaugos gavėjo sąskaita.

-Visi skaitmeninio vaizdo perdavimo ir stebėjimo sistemos techninės profilaktikos darbai vykdomi nustatytu dažnumu pagal sistemos įrenginių planinės techninės profilaktikos reglamento darbų apimtį

VAIZDO SISTEMOS PLANINĖS TECHNINĖS PROFILAKTIKOS DARBAI

1. Būtina ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį atlikti:
 - 1.1. bendrą vaizdo sistemos darbingumo patikrinimą;
 - 1.2. įrašymo įrangos vaizdo archyvo trukmės ir kokybės patikrinimą;
 - 1.3. patikrinti informacijos iš archyvo perkėlimo galimybę į kitas laikmenas;
 - 1.4. išvalyti kamerų stiklinius paviršius nuo dulkių ir apnašų;
 - 1.5. jeigu yra poreikis, atlikti būtinus vaizdo kamerų reguliavimus.
2. Ne rečiau kaip vieną kartą per pusmetį:
 - 2.1. patikrinti vaizdo įrašymo įrangos nustatymus ir esant reikalui juos nustatyti iš naujo;
 - 2.2. patikrinti nuotolinės darbo vietos kompiuterio nustatymus ir esant reikalui juos nustatyti iš naujo;
 - 2.3. patikrinti vaizdo kamerų maitinimo šaltinių įtampą ir atlikti būtinus reguliavimus.
3. Ne rečiau kaip vieną kartą per metus:
 - 3.1. patikrinti vaizdo kamerų darbo režimus ir juos tinkamai sureguliuoti;
 - 3.2. patikrinti vaizdo signalo lygį ir esant reikalui atlikti reikalingus signalo lygio reguliavimus.
 - 3.3. patikrinti kamerų transliuojamo vaizdo kokybę ir esant reikalui atlikti reikalingus reguliavimus;
 - 3.4. atlikti vaizdo kamerų lauko korpusų šildytuvų veikimo patikrinimą;
 - 3.5. patikrinti vaizdo kamerų lauko korpusų hermetiškumą ir atlikti jų valymą;
 - 3.6. patikrinti vaizdo kamerų tvirtinimo prie atramų arba pastatų konstrukcijų patikimumą;
 - 3.7. atnaujinti vaizdo įrašymo įrenginio ir nuotolinės darbo vietos programines versijas;
 - 3.8. atlikti vaizdo kamerų komutacinių spintų įžeminimo varžos matavimus;
 - 3.9. atlikti kitų vaizdo stebėjimo sistemos įrenginių (monitorių, nepertraukiamų maitinimo šaltinių, kamerų valdymo pulto, tinklo skirstytuvų, vaizdo ir duomenų signalų perdavimo įrangos) bendrą profilaktiką.

Techninės priežiūros ir remonto metu rasti vaizdo stebėjimo sistemos gedimai turi būti operatyviai šalinami, t. y. sugedus vaizdo stebėjimo sistemai, **ji turi būti atkurta ir suremontuota ne vėliau kaip per 24 darbo valandas. Pranešus apie gedimą paslaugos tiekėjas turi atvykti į objektą ne vėliau kaip per 4 darbo valandas. Paslaugos tiekėjas turi turėti įrangos pakaitos fondą, kuriuo galėtų skubiai atstatyti sistemos funkcionalumą.**

Jurbarko rajono savivaldybės
administracijos direktorius
Raimundas Bastys

Direktorius
Virginijus Jurgelevičius

Grz

Priedas Nr.2
 prie 2020.06.____ d paslaugų
 teikimo sutarties Nr. _____

PERDUODAMOS PANAUDAI JURBARKO MIESTO STEBĖJIMO SISTEMOS VALDYMO IR
 STEBĖJIMOS ĮRANGOS SĄRAŠAS
 (SUMONTUOTA PASTATE UGNIAGESIŲ G.NR.1)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Modelis	Kiekis	Paskirtis	Įrangos nuosavybė
1	Skaitmeninis įrašantis įrenginys	DH-NVR 4232-4KS2	1	Q-6032E, SD65320-HN, IPS HFW 8301/3301 kamerų vaizdo įrašymas	UAB "Balticum TV"
2	Kompiuteris	Del OptiPlex 70100MT	1	Q-6032E, SD65320-HN, IPS HFW 8301/3301 kamerų valdymas ir vaizdo stebėjimas	UAB "Balticum TV"
3	Kompiuteris	Asus EN210 SILENT/GH22NS50	1	IPS-200 kamerų valdymas, vaizdo stebėjimas ir įrašymas	UAB "Balticum TV"
4	Monitorius	LG19M37A-B18,5"	1	Q-6032E, SD65320-HN, IPS HFW 8301/3301 kamerų vaizdo stebėjimas	UAB "Balticum TV"
5	Monitorius	22"TFT BenQ BL2201M	1	IPS-200 kamerų perduodamo vaizdo stebėjimas	UAB "Balticum TV"
6	Valdymo pultas	DHI-NKB1000	1	Q-6032E ir SD65320-HN kamerų valdymas	Jurbarko rajono savivaldybė
7	Valdymo pultas	KB2000 3A	1	IPS-200 vaizdo kamerų valdymas	UAB "Balticum TV"
8	TV imtuvas	Samsung UE48J510AW	1	Q-6032E, SD65320-HN, IPS HFW 8301/3301 kamerų vaizdo stebėjimas	UAB "Balticum TV"
9	Maršrutizatorius	TP-Link TL-WR841N	1	Duomenų srautų skirstymas	UAB "Balticum TV"
10	Wi-Fi įrenginys /sektorinė antena/	AM-5G16-120	1	Duomenų priėmimas ir perdavimas	UAB "Balticum TV"
11	Wi-Fi įrenginys /bazinė stotis/	Rocket M5	1	Duomenų priėmimas ir perdavimas	UAB "Balticum TV"

Jurbarko rajono savivaldybės
 administracijos direktorius
Raimundas Bastys

Direktorius
 Virginijus Jurgelavičius

